

Vejjura

Nyheder fra den vejjuridiske verden



**AF RENÉ
AGGERSBJERG**
Konsulent, cand.jur.,
Landinspektørfirmaet
LE34, medlem af
Trafik & Veje's fagpanel,
rag@le34.dk

I denne måneds nyheder omtales to lovforslag, hvoraf det ene formentlig er vedtaget, når disse linjer læses, mens det andet i skrivende stund er i høring. Det drejer sig om et forslag om ændring af vejloven, privatvejsloven og færdselsloven, der er fremsat af transportministeren, og som blandt andet har til formål at regulere særlig råden over vejarealet i forbindelse med udlejning af cykler og løbehjul. Med det andet lovforslag, der på nuværende tidspunkt er i høring og derfor kun findes som et udkast, er det hensigten at skabe hjemmel til at indgå aftaler om vintervedligeholdelsesordninger på private fællesveje. Endelig omtales en højesteretsdom, der vedrører spørgsmålet om erstatning for skader på et kabel i forbindelse med oprensning af en grøft.

Ny regulering af udlejningscykler og -løbehjul

Den 7. oktober 2020 fremsatte transportministeren et forslag til ændring af vejloven, privatvejsloven og færdselsloven. Lovforslaget er i skrivende stund andenbehandlet og sat på dagsorden til tredje behandling den 15. december 2020. Selvom der har været en vis debat om dele af lovforslaget, må det umiddelbart forventes, at lovforslaget er vedtaget, når disse linjer læses.

Ændringer i vejloven

Med lovforslaget indføres en ny regulering af udlejningscykler uden fast udlejningssted. Forslaget skaber mulighed for, at disse cykler med henblik på udlejning kan anbringes på vejarealet uden vejmyndighedens tilladelse, hvis der er indgået en aftale

mellem vejmyndigheden og udlejningsoperatøren om de nærmere vilkår for at benytte vejarealet. Hvis der ikke er aftalt andet, skal cyklerne som udgangspunkt stå parkeret i dertil indrettet infrastruktur, når de placeres med henblik på udlejning.

En lejer kan stille cyklen fra sig på samme måde som cyklejere, men når lejeforholdet ophører, skal cyklen anbringes i særlig infrastruktur (cykelstativer), der er indrettet til disse udlejningscykler, medmindre der er aftalt andet.

Der indføres også regulering af andre mindre udlejningskøretøjer (på nuværende tidspunkt elektriske løbehjul). Her kan vejmyndigheden beslutte, om udlejningsløbehjul uden fast udlejningssted må placeres på vejarealet med henblik på udlejning. Vejmyndigheden kan også beslutte, hvor mange køretøjer (løbehjul), der maksimalt må placeres på vejarealet. Her gælder, at placering på det offentlige vejareal kræver en aftale mellem vejmyndigheden og udlejningsoperatøren.

Vejmyndigheden får også hjemmel til at fjerne udlejningscykler og andre mindre udlejningskøretøjer, hvis de henstilles i strid med de nye regler.

Ændring i privatvejsloven

I privatvejsloven er der alene tale om den ændring, at ordene "uden fører" udgår i bestemmelsen i § 66, stk. 1, nr. 2.

Ændringer i færdselsloven

I færdselsloven indføres en bestemmelse, der giver vejmyndigheden hjemmel til at fjerne et køretøj (fx en bil), hvis køretøjet er pålagt tre parkeringsafgifter for samme overtrædelse. Køretøjet kan dog først »

fjernes efter en forudgående høring på minimum fire uger.

Efter en fjernelse skal ejeren så vidt muligt underrettes om, hvornår køretøjet er fjernet, og hvor det opbevares. Efter yderligere fire uger kan køretøjet sælges, hvis ejeren ikke har afhentet det.

Der indføres også en bestemmelse, som giver vejmyndigheden hjemmel til at fjerne en cykel, der henstår på det offentlige vejareal. Cykler må også først fjernes efter en høringsperiode på minimum fire uger. Høringen skal foregå ved tydelig markering på cyklen. Hvis cyklen ikke er meldt stjålet, kan vejmyndigheden sælge eller give cyklen væk.

Mulighed for aftaler om vintervedligeholdelse på private fællesveje

I Trafik & Veje fra henholdsvis oktober 2018 og januar 2019 var der artikler om de serviceaftaler om vintervedligeholdelse, som en række kommuner havde indgået med grundejerne ved private fællesveje. Artiklerne omhandlede det forhold, at Ankestyrelsen havde udtalt, at disse aftaler ikke var lovlige.

Flere kommuner valgte på den baggrund at opsigse disse aftaler. Det efterlod i mange tilfælde frustrerede grundejere, der nu pludselig skulle finde ud af, hvordan de indgik aftaler med entreprenører, der kunne sørge for den vintervedligeholdelse, som kommunen hidtil havde udført i henhold til serviceaftalen.

Grundejerne frygtede - mange gange med rette viste det sig - at det ville blive meget dyrt, når grundejerne på en enkelt vej skulle indgå aftale med en entreprenør. Der har derfor i flere kommuner været et meget stort pres på politikerne for at finde en løsning.

Et nyt lovforslag, der i skrivende stund er sendt i høring (høringsfrist 18. de-



Dette flertal af dommerne mente herefter, at det ud fra en naturlig sproglig forståelse af ordet "gravearbejder" er nærliggende, at udtrykket ikke omfatter overfladiske jordarbejder, og at de eksempler på gravearbejder, der er nævnt i lovens forarbejder, heller ikke vedrører sådanne arbejder.

cember 2020), kan løse problemet. Der lægges nemlig op til at indføre en hjemmel i privatvejsloven til, at kommunalbestyrelsen kan indgå aftale med grundejerne om, at kommunen udfører de vintervedligeholdelses- og renholdelsesopgaver, der er pålagt efter privatvejslovens § 79 for grundejernes regning.

Det skal dog bemærkes, at forslaget kun er på høringsstadiet, og at det således endnu ikke er klart til at blive fremsat i Folketinget. Ikke desto mindre fremgår det af forslaget, at det er hensigten, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2021.

Erstatningsansvar for kabelskader i forbindelse med oprensning af grøft

I de vejjuridiske nyheder i Trafik & Veje januar 2020 var der blandt andet en omtale af en dom fra Vestre Landsret, hvor en kommune var blevet frifundet for et erstatningskrav for skader på et telekommunikationskabel i forbindelse med kommunens oprensning af en grøft.

Landsrettens dom har nu været prøvet af Højesteret, som stadfæstede landsrettens dom. Det betyder, at kommunen nu definitivt er frifundet i sagen. Sagen blev dog lidt af en gyser i Højesteret, der afsagde dom med et meget snævert flertal, idet tre af Højesterets dommere stemte for at stadfæste landsrettens dom, mens to dommere stemte for at tage ledningsejerens erstatningspåstand til følge.

Kort resume af sagen inden højesteretssagen

I forbindelse med grøfterensning i marts 2016 fik grøfterenserenes knive fat i kablet og skar det over. Ledningsejeren mente,

at kommunen var erstatningsansvarlig og skulle dække ledningsejerens udgift på 24.000 kr.

Ledningsejeren mente, at kommunen var erstatningsansvarlig, fordi kommunen ikke havde sikret sig, at arbejdet kunne udføres uden risiko for skader på ledningsejerens ledninger. Kablet havde ligget i området ved grøften siden 1975 og var ikke tidligere blevet beskadiget i forbindelse med grøfterensning, der blev foretaget hvert andet år.

Kommunen mente derimod ikke, at der var tale om et gravearbejde, som var omfattet af LER-loven, og at kommunen derfor ikke havde haft pligt til at indhente ledningsoplysninger fra LER før arbejdet. Kommunen mente desuden, at traktorføreren havde udført arbejdet på sædvanlig måde og derfor ikke havde handlet culpøst.

I byretten blev kommunen dømt til at betale erstatning. Byretten mente, at der var handlet culpøst, og at der derfor ikke var grund til at tage stilling til, om grøfterensning er et gravearbejde i LER-lovens forstand.

Landsretten mente, at grøfterensning med en maskine som den, der var anvendt, ikke var et gravearbejde, og at kommunen derfor ikke havde haft pligt til at undersøge LER før arbejdet. Der var efter landsrettens opfattelse heller ikke grundlag for at tilsidesætte medarbejderens forklaring om, at maskinen den pågældende dag var betjent på sædvanlig måde.

Kommunen betragtede ikke grøfterensningen som et gravearbejde, fordi grøfterenseren ikke kan grave i jorden, men kun slynger løst slam op.

Ledningsejeren gjorde derimod gæl-



dende, at gravearbejder i bekendtgørelsen om registrering af ledningsejere er defineret som fysiske arbejder, der kan beskadige ledninger, som er nedgravet i jorden. Dermed er grøfterensning efter ledningsejerens opfattelse et gravearbejde.

Byretten mente, at kommunen burde have anset det for nærliggende, at der lå kabler langs vejen nær grøften, og at kommunen derfor burde have udvist større agtpågivenhed ved grøfteoprensning. Kabler kan have ligget på stedet i en betydelig årrække, og terrænforholdene kan have ændret sig især som følge af jævnlig grøfteoprensning.

På baggrund af fotos mente byretten, at kablet ikke havde været placeret i bunden af grøften, og at grøfterensers bane havde beskrevet en bue mod grøftens side, hvorved knivene havde fået fat i kablet. Herefter mente byretten, at der var handlet culpøst, og fandt at kommunen var erstatningsansvarlig.

Der blev foretaget syn og skøn i forbindelse med landsrettens behandling af sagen. Her blev skønsmanden spurgt, om grøfterenseren kunne grave sig ind i siden af grøften eller slå et "sving". Skønsmanden oplyste, at grøfterenseren højst kan grave sig 80 millimeter ind i siden af grøften, og at grøftens side mest består af jord, som vil få klippearmen til at svinge tilbage. Hvis et kabel ligger i sædvanlig dybde i grøften, vil det ikke blive skåret over.

Landsretten mente som nævnt ikke, at grøfterensning kunne betragtes som et gravearbejde omfattet af LER-loven. Derfor var kommunen kun erstatningsansvarlig, hvis medarbejderen havde handlet culpøst – fx ved at fejlbetjene grøfterenseren. Da der ikke var grundlag for at tilsidesætte medarbejderens forklaring om normal betjening, var det ikke bevist, at kommunen havde handlet ansvarspådragende.

Højesterets afgørelse

Det fremgår af Højesterets dom i sagen, at spørgsmålet om, hvorvidt kommunen

efter LER-loven skulle have indhentet oplysninger fra ledningsejerregistret inden grøfterensningen, var sagens hovedspørgsmål.

De tre dommere, der udgjorde flertallet i Højesteret, bemærkede, at "gravearbejde" efter forarbejderne til LER-loven omfatter alle fysiske arbejder, som kan beskadige nedgravede ledninger, herunder også skydning af ledninger gennem jorden, boring af huller, grubning eller nedramning af rør, pæle, pløkker eller spyd. Disse dommere bemærkede også, at der er indført hjemmel til at undtage visse erhvervsmæssige gravearbejder fra pligten til at indhente oplysninger i registret, og at denne hjemmel efter forarbejderne vil blive brugt til at undtage almindelig jordbearbejdning og overfladiske gravearbejder.

Dette flertal af dommerne mente herefter, at det ud fra en naturlig sproglig forståelse af ordet "gravearbejder" er nærliggende, at udtrykket ikke omfatter overfladiske jordarbejder, og at de eksempler på gravearbejder, der er nævnt i lovens forarbejder, heller ikke vedrører sådanne arbejder.

Da grøfterenseren som anført af landsretten og skønsmanden kan fjerne bløde materialer fra grøften og ikke er beregnet til at grave, var flertallet enige med landsretten i, at der ikke var tale om gravearbejder omfattet af LER-loven. Flertallet mente heller ikke, at kommunen havde handlet ansvarspådragende.

Mindretallet på to dommere bemærkede, at formålet med forespørgselspligten i LER-loven er at forebygge graveskader på nedgravede kabler. Disse to dommere henviste ligesom flertallet til den nævnte definition på "gravearbejder" og til forarbejderne til den indførte hjemmel til at undtage visse erhvervsmæssige gravearbejder fra forespørgselspligten.

De to dommere lagde dog vægt på, at det - som også anført af flertallet - var hensigten at undtage almindelig jordbearbejdning og overfladiske gravearbejder. Når det er hensigten at undtage disse arbejder, må de i sagens natur også som



udgangspunkt være "gravearbejder" i lovens forstand og dermed omfattet forespørgselspligten, indtil de bliver undtaget. De to dommere mente på den baggrund, at kommunen skulle have indhentet ledningsoplysninger.

Mindretallet lagde også vægt på, at grøfterenseren ifølge skønsmandens forklaring havde en arbejdsdybde på op til 10 centimeter og kunne grave sig op til 8 centimeter ind i siden på grøften, hver gang den blev brugt. De lagde derfor til grund, at arbejdet med grøfterenseren med tiden kunne beskadige det nedgravede kabel, som det også skete.

Mindretallet fandt herefter, at kommunen under de foreliggende omstændigheder var erstatningsansvarlig for skaden på kablet.

Dommen viser meget klart, at denne sag har været på vippen. Flertallet og mindretallet henviser til de samme lovforarbejder, men anskuer dem forskelligt. Der har derfor været gode grunde til at få sagen afgjort af Højesteret.

(Dommen er trykt i Ugeskrift for Retsvæsen som UfR 2021.103 H)

Vidensdeling

Hvis du har en afgørelse, dom eller lignende, som du synes, at andre skal have kendskab til, så send den til rag@le34.dk. ●